

Role NKÚ v systému kontrolní činnosti ve veřejné správě

Ing. Miloslav Kala, viceprezident NKÚ

Praha, 11. dubna 2012

Nejvyšší kontrolní úřad

➤ **Institucionální zajištění kontroly**

- Parlament ČR
- systém finanční kontroly
- systém kontroly výkonu státní správy
- NKÚ

➤ **Dle čl. 97 odst. 1 Ústavy**

- je nezávislý orgán
- vykonává kontrolu hospodaření se státním majetkem a plnění státního rozpočtu

➤ **z těchto principů vychází zákon č. 166/1993 Sb. , o Nejvyšším kontrolním úřadu**

➤ NKÚ vykonává kontrolu

- hospodaření se státním majetkem a finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob s výjimkou prostředků vybíraných obcemi nebo kraji v jejich samostatné působnosti
- státního závěrečného účtu České republiky
- plnění státního rozpočtu České republiky
- hospodaření s prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí
- vydávání a umořování státních cenných papírů
- zadávání státních zakázek

➤ § 4 odst. 1 zákona o NKÚ

- *Při kontrole Úřad prověřuje, zda kontrolované činnosti jsou v souladu s právními předpisy, přezkoumává jejich věcnou a formální správnost a posuzuje, zda jsou účelné, hospodárné a efektivní*

➤ NKÚ kontroluje plnění povinností uložených zákonem č. 320/2001 Sb., přitom uplatňuje všechny typy kontroly

➤ NKÚ kontroluje fungování a účinnost

- veřejnosprávních kontrol
- vnitřních kontrolních systémů

- Útvary interní auditu uvnitř orgánu veřejné správy provádí nezávislé a objektivní přezkoumávání a vyhodnocování operací a vnitřního kontrolního systému orgánu veřejné správy (§ 28 zákona č. 320/2001 Sb.)
- **NKÚ kontroluje provádění interního auditu v souvislosti s jeho klíčovou rolí a odpovědností uvnitř orgánů veřejné správy s cílem získat ujištění, zda je účinný vzhledem k úkolům interního auditu**

- **Čl. 3 odst. 3 Linské deklaráce směrnic o principech auditu**
 - *Jako externí auditor má nejvyšší auditní instituce za úkol prověřovat účinnost interního auditu*
 - *Jestliže je interní audit ohodnocen jako účinný, je potřebné dosáhnout co nejvhodnějšího rozdělení úkolů a vzájemné spolupráce mezi nejvyšší auditní institucí a útvarem interního auditu, aniž by tím bylo dotčeno právo nejvyšší auditní instituce provést celkový audit systémů kontroly výkonu státní správy*
- **Účinný interní audit je faktorem, který umožňuje NKÚ věnovat vyšší pozornost oblastem, které nebyly předmětem interního auditu**

INTOSAI Guidance on Good Governance

INTOSAI GOV 9100 - Internal Control Standards for the Public Sector

- **Úlohou nejvyšších kontrolních institucí je mimo jiné:**
 - Podporovat a přispívat ke zlepšování účinnosti vnitřního kontrolního systému u orgánů veřejné správy
 - Zhodnocení fungování vnitřního kontrolního systému je klíčové pro všechny typy uplatňovaných auditů (souladu s právními předpisy, finanční audit, audit výkonnosti)
 - Komunikovat zjištění a doporučení k nápravě s příslušnými adresáty výsledků auditu (mj. management organizace, výbor pro audit)

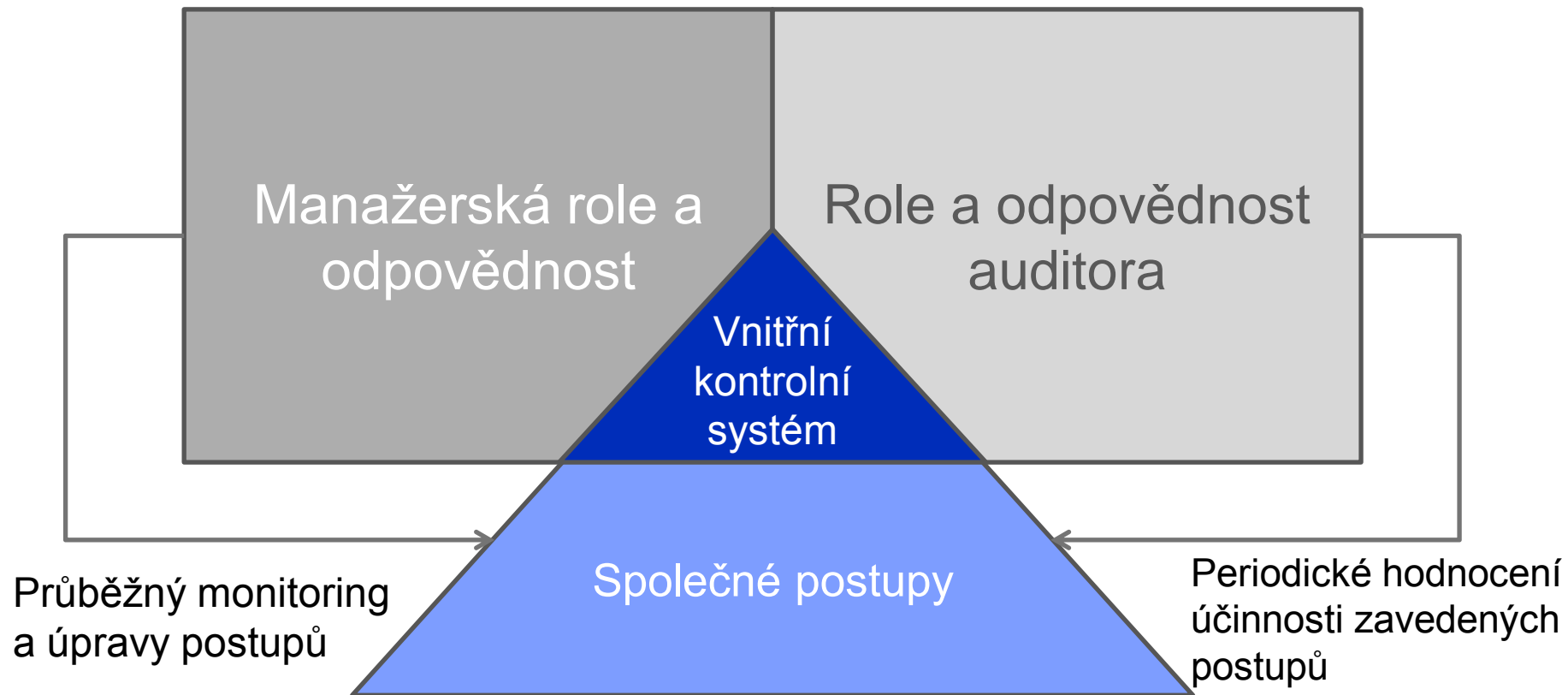

INTOSAI GOV 9110 - Guidance for Reporting on the Effectiveness of Internal Controls: SAI Experiences in Implementing and Evaluating Internal Control

➤ Odpovědnost managementu a výborů pro audit

- Management je přímo odpovědný za nastavení a fungování vnitřního kontrolního systému
- Tuto odpovědnost nelze nahradit přenesením odpovědnosti na jednotlivé prvky vnitřního kontrolního systému
- Výbor pro audit je důležitým partnerem managementu, a pokud je vytvořen, dohlíží na integritou celého vnitřního kontrolního systému, mimo jiné na:
 - Nezávislost interního auditu a kvalifikaci interních auditorů
 - Výkon funkcí interního auditu a dodržování standardů

INTOSAI GOV 9120 - Internal Control: Providing a Foundation for Accountability in Government

- **NKÚ v roli „externího auditora“ dlouhodobě usiluje o zlepšení fungování finanční kontroly výkonem své kontrolní činnosti a komunikací výsledků s příslušnými orgány Parlamentu ČR a vládou**
- **Jsou opakovaně zjišťovány nedostatky, které svědčí o systémových nedostacích, přičemž individuální selhání jsou důsledkem malého pokroku ve zdokonalování kontrolních systémů kontrolovaných orgánů veřejné správy**

1. Nově koncipovaný audit ve veřejné správě není dostatečně propracován, zachování původních veřejnosprávních kontrol nevede ke standardizaci postupů finančních kontrol
2. Nejednoznačné vymezení veřejnosprávní kontroly a auditu ve veřejné správě
3. Nejasná implementace nového systému finanční kontroly do organizační struktury orgánů veřejné správy
4. Nedostatečné nastavení procesních pravidel pro audity ve veřejné správě (návrh zprávy, termín pro předání zprávy auditované osobě)

5. Nezdokonaluje úpravu činností interního auditu ani neřeší dostatečně jeho nezávislost, v této oblasti nezajišťuje soulad s mezinárodními standardy a dobrou praxí
6. Legislativně nevyřešené zmocnění delegování veřejnosprávních kontrol na subjekty nižší úrovně v systému poskytování prostředků z rozpočtu EU
7. Zásadní rozšíření pravomocí ke kontrole hospodaření NKÚ v rámci veřejnosprávních kontrol, auditu ve veřejné správě v rozporu se zákonem o NKÚ (§ 33 zákona 166/1993 Sb.)

Děkuji za pozornost

